

Albina Nastran
Akvareli

SOKOLSKI DOM

Občina Škofja Loka

škofjeloški pasijoni
PROCESO V ŠKOFJELOKI
1721-1999

Pasijonska pisarna

Sokolski dom je v času razstave odprt: od točka do petka od 10. DO 12. ure in od 17. DO 19. ure, v soboto od 9.30 do 12.30 ure, v nedeljo od 9.30 do 12.30 ure in od 17. DO 19. ure (Razstava bo na ogled do 25. 3. 2015.)

Organizacija razstave: **Sokolski dom in Zavod za kulturo Škofja Loka – Pasijonska pisarna**
Kustos razstave in avtor teksta: **ddr. Damir Globočnik**
Fotografije: **Jure Nastran**
Obdelava fotografij: **Blaž Jamšek v okviru Studia VISIO d.o.o**
Oblikovanje: **Studio Miklavc**
Tisk: **Pro Grafika d.o.o.**
Škofja Loka, marec 2015

SOKOLSKI DOM

Sokolski dom
Škofja Loka

V DUHU PASIJONA

6. - 25. marec
2015

Jure Nastran
Fotografije

Albina Nastran
Akvareli

Rojena je 1946 v Gradu pri Kranju. Diplomirala je na Biotehniški fakulteti in je bila zadnjih dvajset let, do upokojitve, zaposlena v prosveti. Ljubiteljsko slika že dolgo, v zadnjih letih pa se je intenzivneje ukvarjala s pisanjem ikon in imela veliko razstav.

Vir in podlaga posameznih slik v akvarelni tehniki na tej razstavi so fotografije sina Jureta iz zadnjega škofjeloškega pasijona. Tako želijo prizori posameznih slik biti veren dokument ljudskosti in loškosti, saj se bodo nekateri med nastopajočimi lahko tudi prepoznali.

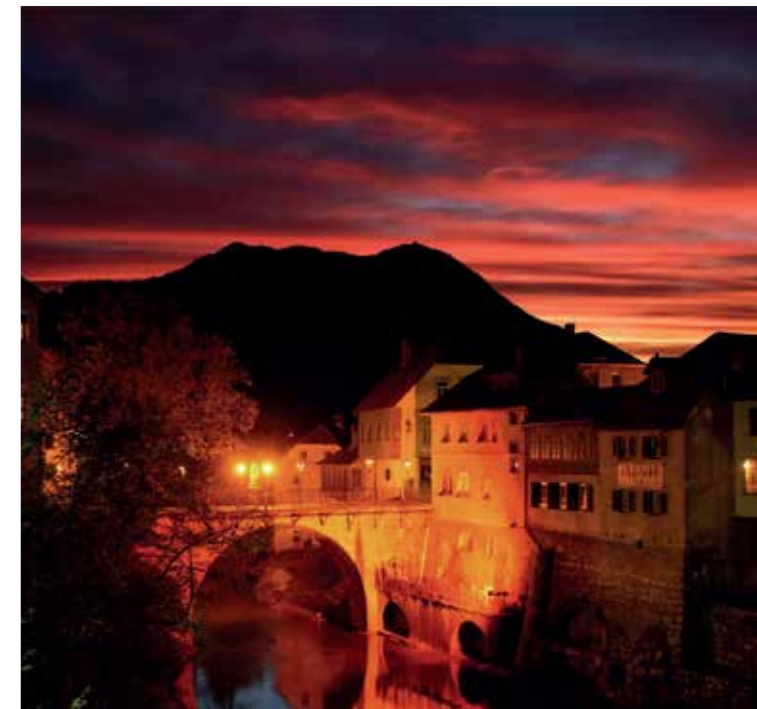
Albina in Jure Nastran

V DUHU PASIJONA

Škofjeloški pasijon – Processio locopolitana – je kapucinski redovnik oče Romuald Marušič iz Štandreža pri Gorici (1676–1748) napisal med letoma 1715 in 1727. V Škofji Loki je bil pasijon najbrž prvič uprizorjen že dve desetletji poprej in leta 1721 v obliki, kot jo je zapisal pater Romuald (863 verzov v starološkem narečju), nato pa rednim vsakoletnim uprizoritvam (na Veliki petek) lahko sledimo do leta 1768. Pasijon je leta 1936 v Škofji Loki na podlagi besedila patra Romualda, ki je najstarejše ohranjeno dramsko besedilo, napisano v slovenskem jeziku, obudil Tine Debeljak. V kronologiji uprizoritev Škofjeloškega pasijona se je kasneje vpisala vrsta adaptacij za različna prizorišča, zlasti v zamejstvu in med izseljenskimi Slovenci. V Škofjo Loko se je procesijska uprizoritev pasijona vrnila v letih 1999, 2000 in 2009. Trinajst podob, povzetih po svetopisemskih besedilih, je bilo razširjenih v dvajset prizorov, vendar je celotna uprizoritev procesijskega pasijona ohranila duh baročne dobe. Dogajanje, ki se odvija na prostem s številni domačini, okoličani in nastopajočimi od drugod, ponazarja pasijonsko procesijo – igro na prostem, kakršni so prisostvovali predniki današnjih Ločanov. Ulice in trgi mestnega jedra, ki služijo za prizorišče, so ohranili pridih preteklih dob.

Uprizoritev Škofjeloškega pasijona je zato nedvomno zanimiv, lahko bi dejali malone enkrat en izziv za likovne ustvarjalce, zlasti fotografe, o čemer priča več razstav, na medmrežju predstavljeni fotografski ciklusi in monografija Škofjeloški pasijon 2009 s fotografijami Zvoneta Pelka, ki je izšla lansko leto. V tej monografiji je z zračnimi posnetki starega mestnega jedra in nočnimi pasijonskimi vedutami sodeloval tudi Jure Nastran. Njegove fotografije, ki prikazujejo posamezne poudarke pasijonskega dogajanja, osrednje protagoniste in skupine nastopajočih, so služile za predloge slikarskim kompozicijam Albine Nastran, ki so izdelane v tehniki akvarela. Uporaba fotografije kot pripomočka pri slikanju, ki lahko na primer nadomesti skico, je sicer znan postopek. Uveljavil se je že kmalu po izumu fotografije, po njem pa so zlasti radi posegali slikarji z izrazitejšimi realističnimi tendencami. Bolj presenetljivo je dejstvo, da se na slikarskih podobah Albine Nastran (in na njihovih fotografskih »osnutkih« Jureta Nastrana) srečujemo predvsem z bližnjimi pogledi na posamezne akterje škofjeloške procesijske povorke oziroma prizorov iz Stare in Nove zaveze. Iz njihovih obrazov lahko razberemo zavezujočo resnost dogajanja, kateremu so priča. Na ta način se spektakelska plat Škofjeloškega pasijona znova vrača k bistvu samega dogodka, k razmišljanju o Kristusovem trpljenju in žrtvovanju ter o smislu človekovega bivanja, o njegovi minljivosti, k iskanju spokornišva pa tudi k veselju, torej k duhovni vsebini, k čustvenim stanjem, občutkom in spoznanjem, kakršnih je na spokorniški procesiji na dan Velikega petka lahko deležen sleherni vernik. Slikarske kompozicije niso zasnovane na način, ki smo ga bili pri Albini Nastran doslej vajeni (večslojni nanosi barve in pozlate pri ikonah). Motivi so praviloma nakazani s povzemajočimi potezami čopiča, vendar slikarka ohranja svetlobne poudarke, ki jih je zajel fotografski aparat. Na slikarskih podobah prevladuje topla barvna lestvica, ta pa je prisotna tudi pri pretehtanih fotografskih večernih in nočnih pogledih na škofjeloške vedute in pri fotografskih pogledih iz zraka na mesto z oranžnimi strehami in spomladanskim zelenjem, zato lahko rečemo, da sta se fotografski in slikarski del razstave povezala v logično in harmonično celoto.

ddr. Damir Globočnik

Jure Nastran
Fotografije

Rojen je 1974 v Kranju. Po izobrazbi je lesarski tehnik, zaposlen v Varstveno delovnem centru Kranj, trenutno pa študira na višji strokovni šoli ESIC Kranj. Od leta 1995 je član kluba Anton Ažbe Škofja Loka. Sodeluje na številnih razstavah doma in po svetu. Ima precej priznanj in nagrad, nazadnje je prejel zlato medaljo na mednarodnem fotografskem salonu Lumen leta 2012.

